

ROLNICZY HANDEL DETALICZNY

- ułatwione zasady sprzedaży przez rolników żywności produkowanej w gospodarstwie.

Od dnia 1 stycznia 2017 r. istnieje możliwość produkcji i zbytu żywności produkowanej w gospodarstwie w ramach tzw. rolniczego handlu detalicznego (RHD). Do tej pory rolnicy mieli możliwość sprzedaży produktów rolno-spożywczych w ramach tzw. sprzedaży bezpośredniej, dostaw bezpośrednich oraz działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej. Przepisy umożliwiające te formy sprzedaży nadal są aktualne i są to:

1. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 września 2015 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej – obowiązuje od 1 stycznia 2016 r.
2. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków uznania działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej - obowiązuje od 1 czerwca 2016 r.
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2007 r. w sprawie dostaw bezpośrednich środków spożywczych.
4. Ustawa z dnia 9 kwietnia 2015 roku o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw – obowiązuje od 1 stycznia 2016 r.

Możliwość podjęcia działalności w ramach rolniczego handlu detalicznego została wprowadzona nowymi przepisami prawnymi obowiązującymi od 1 stycznia 2017 r. . Są to:

1. Ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników.
2. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania.
3. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie rejestru zakładów produkujących produkty pochodzenia zwierzęcego lub wprowadzających na rynek te produkty oraz wykazów takich zakładów.
4. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie sposobu ustalania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego.

Główne modyfikacje wprowadzone ustawą z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników to:

- Zdefiniowanie zasad prowadzenia działalności w „ramach rolniczego handlu detalicznego”;
- Określenie kompetencji organów właściwych do sprawowania nadzoru nad bezpieczeństwem i kontrolą jakości żywności produkowanej w ramach RHD;
- Wprowadzenie preferencji podatkowych dla producentów rolnych prowadzących RHD.

Ww. ustawa wprowadza zmiany w następujących ustawach:

- Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 roku o bezpieczeństwie żywności i żywienia,
- Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych,
- Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej;
- Ustawa z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego,
- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych;
- Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne,
- Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej.

ROLNICZY HANDEL DETALICZNY

Zgodnie z wprowadzonymi zmianami rolniczy handel detaliczny (RHD) to – handel detaliczny w rozumieniu art. 3 ust. 7 rozporządzenia nr 178/2002, polegający na zbywaniu konsumentowi finalnemu, o którym mowa w art. 3 ust. 18 rozporządzenia nr 178/2002, żywności pochodzącej w całości lub części z własnej uprawy, hodowli lub chowu podmiotu działającego na rynku spożywczym.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającym ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującym Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającym procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności:

- „handel detaliczny” oznacza obsługę i/lub przetwarzanie żywności i jej przechowywanie w punkcie sprzedaży lub w punkcie dostaw dla konsumenta finalnego...;
- "żywność" (lub "środek spożywczy") oznacza jakiegokolwiek substancje lub produkty, przetworzone, częściowo przetworzone lub nieprzetworzone, przeznaczone do spożycia przez ludzi lub, których spożycia przez ludzi można się spodziewać;
- „konsument finalny” oznacza ostatecznego konsumenta środka spożywczego, który nie wykorzystuje żywności w ramach działalności przedsiębiorstwa sektora żywnościowego;

Zatem w ramach RHD możliwe jest zbywanie surowców oraz żywności przetworzonej (produkty mięsne, produkty mleczne, produkty złożone, przetwory z owoców i warzyw, pieczywo...) wyłącznie konsumentowi końcowemu.

Produkcja i zbywanie żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego:

- 1) mogą być dokonywane w ilościach dostosowanych do potrzeb konsumentów;
- 2) nie mogą stanowić zagrożenia dla bezpieczeństwa żywności i wpływać niekorzystnie na ochronę zdrowia publicznego;
- 3) podlegają nadzorowi organów odpowiednio Państwowej Inspekcji Sanitarnej albo Inspekcji Weterynaryjnej;
- 4) są dokumentowane w sposób umożliwiający określenie ilości zbywanej żywności;
- 5) nie mogą być dokonywane z udziałem pośrednika, z wyjątkiem zbywania takiej żywności podczas wystaw, festynów, targów lub kiermaszy, organizowanych w celu promocji żywności, jeżeli pośrednik zbywa żywność:
 - a) wyprodukowaną przez tego pośrednika w ramach rolniczego handlu detalicznego,
 - b) wyprodukowaną przez inny podmiot prowadzący rolniczy handel detaliczny na obszarze powiatu, w którym pośrednik ten prowadzi produkcję żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego, lub na obszarze powiatu sąsiadującego z tym powiatem.

W miejscu zbywania żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego umieszcza się w sposób czytelny i widoczny dla konsumenta:

- 1) napis „rolniczy handel detaliczny”;
- 2) dane obejmujące:
 - a) imię i nazwisko albo nazwę i siedzibę podmiotu prowadzącego rolniczy handel detaliczny,
 - b) adres miejsca prowadzenia produkcji tej żywności,
 - c) weterynaryjny numer identyfikacyjny podmiotu prowadzącego rolniczy handel detaliczny, o ile taki numer został nadany.

Maksymalna ilość żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakres i sposób dokumentowania tej ilości zostały określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania.

Działalność w ramach RHD wymaga **rejestracji** zakładu (bez zatwierdzenia). W tym celu należy złożyć, w przypadku zamiaru prowadzenia produkcji i sprzedaży:

1. produktów pochodzenia zwierzęcego lub żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego (żywności złożonej) – do właściwego powiatowego lekarza weterynarii – wniosek o wpis zakładu do rejestru zakładów w formie pisemnej, w terminie co najmniej 30 dni przed dniem rozpoczęcia planowanej działalności lub
2. żywności pochodzenia niezwierzęcego – do właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego – wniosek o wpis zakładu do rejestru zakładów podlegających

urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w terminie co najmniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia planowanej działalności.

Podmioty zamierzające prowadzić działalność w zakresie rolniczego handlu detalicznego produktami pochodzenia zwierzęcego lub żywnością złożoną są ponadto zwolnione z obowiązku sporządzania projektu technologicznego.

WYMAGANIA HIGIENICZNE

Przy prowadzeniu produkcji i zbywaniu żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego należy spełnić przede wszystkim wymagania rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych określone w załączniku II w rozdziale II. W przypadku gdy produkcja prowadzona jest przy wykorzystaniu pomieszczeń używanych głównie jako prywatne domy mieszkalne (np. przy wykorzystaniu sprzętu i urządzeń gospodarstwa domowego w kuchni domowej), obowiązują wymogi określone w załączniku II w rozdziale III (uproszczone wymagania higieniczne). Przepisy rozporządzenia nr 852/2004 obowiązują wprost i nie wymagają wdrożenia do polskiego porządku prawnego.

W ramach rolniczego handlu detalicznego obowiązuje zastosowanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, dotyczące etykietowania produktów wprowadzanych do obrotu.

Kontrola żywności w rolniczym handlu detalicznym w ramach nadzoru nad jakością handlową artykułów rolno-spożywczych prowadzona jest w ramach zadań Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

PREFERENCJE PODATKOWE

Istota wprowadzanych zmian podlega na zaliczeniu do przychodów z innych źródeł w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych przychodów ze sprzedaży przetworzonych w sposób inny niż przemysłowy produktów roślinnych i zwierzęcych, z wyjątkiem przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych uzyskanych w ramach prowadzonych działów specjalnych produkcji rolnej oraz produktów opodatkowanych podatkiem akcyzowym na podstawie odrębnych przepisów, jeżeli:

- 1) sprzedaż nie jest wykonywana na rzecz osób prawnych, jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej lub na rzecz osób fizycznych na potrzeby prowadzonej przez nie pozarolniczej działalności gospodarczej;
- 2) przetwarzanie produktów roślinnych i zwierzęcych i ich sprzedaż nie odbywa się przy zatrudnieniu osób na podstawie umów o pracę, umów zlecenia, umów o dzieło oraz innych umów o podobnym charakterze, z wyłączeniem uboju zwierząt rzeźnych i obróbki poubojowej tych zwierząt, w tym również rozbioru, podziału i klasyfikacji

mięsa, przemiału zbóż, wycięcia oleju lub soku oraz sprzedaży podczas wystaw, festynów, targów przez rolnika prowadzącego działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego;

- 3) sprzedaż odbywa się wyłącznie w miejscach:
 - a) w których produkty te zostały wytworzone, lub
 - b) przeznaczonych do prowadzenia handlu;
- 4) jest prowadzona ewidencja sprzedaży (dzienna);
- 5) ilość produktów roślinnych lub zwierzęcych pochodzących z własnej uprawy, hodowli lub chowu, użytych do produkcji danego produktu stanowi co najmniej 50% tego produktu, z wyłączeniem wody.

Za produkt roślinny pochodzący z własnej uprawy uważa się również mąkę, kaszę, płatki, otręby, olej i soki wytworzone z surowców pochodzących z własnej uprawy.

Przychody, o których mowa powyżej, do kwoty **20 000 zł rocznie**, ze sprzedaży produktów nieprzekraczającej ilości, która może być zbywana w ramach rolniczego handlu detalicznego są zwolnione z opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych. Uzyskany w roku podatkowym przychód powyżej limitów, o których mowa powyżej może być opodatkowany ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych w wysokości **2% przychodów**, jeżeli w roku poprzedzającym rok podatkowy przychody nie przekraczały 150 000 euro.

Działalność rolników w zakresie sprzedaży, o której mowa powyżej jest zwolniona z obowiązku rejestrowania działalności gospodarczej i stosowania zapisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (art. 3 ustawy).

Klaudia Kieljan CDR O/Kraków